

TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ SEKTÖR NOTU

Tekstil sanayiinin birçok alt dalında her çeşit iplik, kumaş, giyim eşyası, ev tekstili, hazır giyim tekstil ürünlerini üretebilen Türkiye'nin son yıllar itibariyle gelişmiş ve büyük bir tekstil ve konfeksiyon makine parkı bulunmaktadır.

1980'li yılların başına kadar tekstil ve konfeksiyon sektörü ihtiyaç duyduğu makineleri ithal yoluyla temin etmiştir. Tekstil ve konfeksiyon makineleri imalatçılarımızın büyük çoğunluğu, makine üretimlerine atölye tipi yerlerde küçük kapasiteler ile revizyon veya tamirat çalışmaları yaparak başlamışlardır. Ancak günümüzde modern fabrikalarda, ileri teknoloji tezgahlar ve uzmanlaşmış personel ile birçoğu karmaşık elektronik kontrol sistemleri içeren tekstil makineleri üretilebilmektedir.

Atmosferik jet veya püskürtmeli boya makineleri gibi makine kategorisinde, yerel düzeydeki üreticiler, uluslararası piyasalarda rekabet yaratabilmektedir. Türkiye'de tekstil ve konfeksiyon makineleri imalatçıları, genellikle küçük ve orta ölçekli olup, İstanbul ve İzmir'de yoğunlaşmışlardır.

Sürekli değişen tekstil ve konfeksiyon talepleri, makine imalatına yön vermektedir. Türkiye'de de tekstil ve konfeksiyon makine imalatında, global trendler takip edilmekte, bunun neticesinde ise son teknolojili, daha verimli ve sofistike makinelerin imalatı yapılmaktadır.

Dünyanın önemli pamuk üreticisi olan ülkemizin güçlü tekstil sanayisi, tekstil makineleri ekipmanı üretimindeki gelişmeyi doğurmuştur. Yeni teknolojileri uygulayan ve tasarım geliştirmeye önem veren sektör, 1990'lı yıllara kadar iç piyasaya yönelik üretim yapmış, 1990'lı yıllardan itibaren dış pazarlara yönelmeye başlamıştır.

1. SEKTÖRÜN DÜNYADAKİ DURUMU

1.1. İHRACAT

Birleşmiş Milletler (BM) İstatistik Bölümü verilerine göre, 2007 yılında 28,2 milyar \$ olan sektör ihracatı %12 oranında azalarak 2008 yılında 24,8 milyar \$ değerine gerilemiştir. Tekstil ve konfeksiyon makineleri, toplam dünya ihracatı içinde %0,16 pay almaktadır.

Tekstil ve Konfeksiyon Makineleri İhracatında Başlıca Ülkeler (1.000 \$)

SIRA	ÜLKE	2006	2007	2008	% Değişim 07-08
1	ALMANYA	5.505.485	6.282.680	5.350.068	-14,8
2	JAPONYA	3.107.781	3.413.569	2.830.991	-17,1
3	Ç.H.C.	2.297.309	2.725.699	2.710.192	-0,6
4	İTALYA	2.658.812	2.773.233	2.400.357	-13,4
5	İSVİÇRE	1.729.720	1.892.657	1.563.337	-17,4
6	A.B.D.	1.309.066	1.393.126	1.276.878	-8,3
7	HONG KONG	902.743	863.418	876.285	1,5
8	FRANSA	1.070.639	1.117.020	874.430	-21,7
9	TAYVAN	1.072.506	1.044.321	838.862	-19,7
10	G.KORE	1.007.334	1.068.602	817.787	-23,5
11	POLONYA	423.690	505.853	589.809	16,6
12	ÇEK CUMHURİYETİ	521.639	704.870	586.945	-16,7
13	SİNGAPUR	503.200	568.494	478.747	-15,8
14	İNGİLTERE	400.749	422.198	338.221	-19,9
15	BELÇİKA	318.619	323.726	337.001	4,1

16	KANADA	324.323	319.596	271.789	-15,0
17	TÜRKİYE	224.667	238.567	270.952	13,6
18	İSVEÇ	225.391	283.199	252.023	-11,0
19	AVUSTURYA	211.921	237.963	219.210	-7,9
20	TAYLAND	168.935	192.015	218.018	13,5
	DİĞER	1.559.774	1.786.528	1.663.936	-6,9
	TOPLAM	25.544.303	28.157.334	24.765.838	-12,0

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

2006 ve 2007 yıllarında tüm ülkelere yapılan ihracat değeri bazında yapılan sıralamada listenin başında yer alan Almanya'nın ihracatı 2008 yılında %14,8 oranında azalarak 5.350 milyon \$'a gerilemiş ancak ilk sıradaki konumu değişmemiştir. Bu ülkeyi 2.831 milyon \$ ile Japonya ve 2.710 milyon \$ ile Çin takip etmiştir. Tekstil ve konfeksiyon makineleri ihraç eden ilk 20 ülke arasında en fazla ihracat artışını %16,6 ile Polonya göstermiş, bu ülkeyi %13,6 artış oranı ile Türkiye ve %4,1 ile Belçika izlemiştir.

2008 yılında ihracatı 1 milyar \$ değerinin üzerinde olan ilk 6 ülke dünya ihracatının yaklaşık %65'ini gerçekleştirmiştir. Ekonomik kriz nedeniyle söz konusu ülkelerin ihracatı ortalama olarak %12 düşüş kaydetmiş ancak, yine bu ülkeler arasında yer alan Çin'in ihracatı sadece %0,6 azalmıştır.

Türkiye ise 2008 yılında gerçekleştirdiği 270,9 milyon \$ ihracat ile sektörün dünya ihracatından %1,1 pay almış ve sıralamada 17. konuma yerleşmiştir.

G.T.İ.P. Bazında Dünya Tekstil ve Konfeksiyon Makineleri İhracatı (1.000 \$)

G.T.İ.P.	G.T.İ.P. TANIMI	2006	2007	2008	% Değişim 07-08
8451	Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları	5.939.359	6.675.470	6.545.961	-1,9
8448	Yardımcı tekstil makine, cihazları ve aksam-parçalar	4.874.336	5.507.365	4.677.614	-15,1
8452	Dikiş makineleri, mobilyaları, iğneleri, aksam-parçaları	4.598.532	4.734.845	4.126.299	-12,9
8447	Örgü tezgahları, gipür, tül, dantela, file imali makine, cihazları	3.596.515	3.857.732	3.450.398	-10,6
8445	Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler	3.597.195	4.413.917	3.364.581	-23,8
8446	Dokuma tezgahları (makineleri)	1.870.903	1.819.064	1.324.709	-27,2
8444	Dokuma maddelerinden lif imal eden, dokuyan, kesen makineler	575.627	644.322	667.174	3,5
8449	Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları	491.836	504.619	609.102	20,7
	TOPLAM	25.544.303	28.157.334	24.765.838	-12,0

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

2006, 2007 ve 2008 yıllarında, G.T.İ.P bazında dünya ihracatında, 8451 pozisyonunda tanımlı "Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları" grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. 2008 yılında ihracatı en çok artan fasıl "8449-Keçe, mensucat imal

makinelerinin aksam, parçaları(%20,7)", en çok azalan fasıl ise "8446-Dokuma tezgahları(%27,2) olmuştur.

1.2. İTHALAT

2007 yılında 28,6 milyar \$ olan toplam sektör ithalatı %10,3 oranında azalarak 2008 yılında 25,7 milyar \$ değerine gerilemiştir.

Tekstil ve Konfeksiyon Makineleri İthalatında Başlıca Ülkeler (1.000 \$)

SIRA	ÜLKE	2006	2007	2008	% Değişim 07-08
1	Ç.H.C.	4.471.417	5.272.614	4.079.172	-22,6
2	A.B.D.	1.909.834	2.064.647	2.102.024	1,8
3	HİNDİSTAN	2.239.823	1.963.136	1.805.340	-8,0
4	ALMANYA	1.252.727	1.449.918	1.316.812	-9,2
5	TÜRKİYE	1.324.220	1.795.848	1.051.655	-41,4
6	HONK KONG	1.081.702	978.896	914.061	-6,6
7	İTALYA	764.059	934.639	764.197	-18,2
8	BANGLADEŞ	744.894	741.772	732.480	-1,3
9	BREZİLYA	450.380	486.415	716.863	47,4
10	JAPONYA	569.630	628.533	539.123	-14,2
11	ENDONEZYA	265.981	343.903	537.547	56,3
12	VİETNAM	481.797	641.677	536.848	-16,3
13	FRANSA	460.240	580.518	532.033	-8,4
14	KANADA	367.454	419.217	440.547	5,1
15	SİNGAPUR	376.966	494.194	434.544	-12,1
16	BELÇİKA	412.403	493.701	429.656	-13,0
17	MEKSİKA	417.570	391.092	423.833	8,4
18	İSVİÇRE	357.991	447.542	400.106	-10,6
19	PAKİSTAN	729.594	463.958	379.333	-18,2
20	RUSYA	184.146	312.987	366.992	17,3
	DİĞER	6.758.334	7.733.258	7.189.495	-7,0
	TOPLAM	25.621.162	28.638.465	25.692.661	-10,3

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

2008 yılında sektör ithalatı %22,6 azalarak 4.079 milyon \$'a gerileyen Çin, dünya sıralamasında lider konumunu korumuştur. Söz konusu ülkeden sonra dünya ithalatından en çok pay alan ülkeler ise sırasıyla 2.102 milyon \$ ile A.B.D. ve 1.805 milyon \$ ile Hindistan olmuştur. İthalatı 1 milyar \$ değerinin üzerinde olan ilk 5 ülkenin toplam dünya ithalatının %40'ını gerçekleştirdiği görülmektedir.

Aynı yılda, dünya ithalatında önemli ülkelerde yaşanan değişimler incelendiğinde; %56,3 oran ile Endonezya'nın en fazla artış kaydeden ülkeler arasında ilk sırada yer aldığı ve bu ülkeyi Brezilya(%47,4) ile Rusya'nın (%17,3) takip ettiği görülmektedir.

2008 yılı sektör ithalatında önemli ülkeler sıralamasında 5. konumda bulunan Türkiye, 1.052 milyon \$ değerinde ithalat gerçekleştirerek, dünya geneli tekstil ve konfeksiyon makineleri ithalatından %4,1 pay almıştır. Türkiye'nin, %41,4 oran ile ithalatı en çok azalan ülke olması dikkat çekmektedir.

G.T.İ.P. Bazında Dünya Tekstil ve Konfeksiyon Makineleri İthalatı (1.000 \$)

G.T.İ.P.	G.T.İ.P. TANIMI	2006	2007	2008	% Değişim 07-08
8451	Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları	5.848.518	6.726.576	6.525.269	-3,0
8448	Yardımcı tekstil makine, cihazları ve aksam-parçalar	4.340.166	4.970.201	4.377.389	-11,9
8452	Dikiş makineleri, mobilyaları, iğneleri, aksam-parçaları	4.545.552	4.929.805	4.333.596	-12,1
8447	Örgü tezgahları, gipür, tül, dantela, file imali makine, cihazları	3.617.567	3.828.620	3.600.159	-6,0
8445	Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler	3.720.689	4.393.829	3.527.466	-19,7
8446	Dokuma tezgahları (makinelere)	2.335.605	2.440.841	1.872.252	-23,3
8444	Dokuma maddelerinden lif imal eden, dokuyan, kesen makineler	651.044	817.759	812.551	-0,6
8449	Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları	562.021	530.834	643.979	21,3
	TOPLAM	25.621.162	28.638.465	25.692.661	-10,3

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

2006, 2007 ve 2008 yıllarında G.T.İ.P bazında dünya ithalatında 8451 pozisyonunda tanımlı “Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları” grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir.

2008 yılında, ithalat değeri %21,3 artarak 644 milyon \$’a ulaşan 8449 pozisyonunda tanımlı “Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları” grubunun, dünya geneli ithalatında artış gösteren tek pozisyon olduğu görülmektedir. İthalatında en büyük düşüş görülen pozisyon ise %23,3 ile “dokuma tezgahları” olmuştur.

2. SEKTÖRÜN TÜRKİYE’DEKİ DURUMU

2.1. İHRACAT

2007 yılında 238,6 milyon \$ ihracat gerçekleştiren sektör, 2008 yılında genel makine ve aksamları ihracat artış oranının (%18,2) altında bir performans sergileyerek ihracatını %13,6 oranında artırmış ve 270,9 milyon \$ seviyesine yükseltmiştir.

Türkiye’nin 2008 yılındaki sektör ihracatı ürün bazında incelendiğinde, 127,2 milyon \$ ile birinci sırada “Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları” kaleminin yer aldığı, bu ürünü 55,7 milyon \$ ile “Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler” ve 24,6 milyon \$ ile “Dokuma tezgahları” grubunun izlediği görülmektedir.

Türkiye'nin G.T.İ.P Bazında Tekstil ve Konfeksiyon Makineleri İhracatı \$ (2008 yılına göre değer sıralı)

G.T.İ.P.	G.T.İ.P. TANIMI	(OCAK - ARALIK)			(OCAK - EYLÜL)		
		2007	2008	Değişim %	2008	2009	Değişim %
8451	Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları	125.876.040	127.160.043	1,0	97.152.901	74.142.502	-23,7
8445	Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler	27.118.501	55.732.360	105,5	46.676.459	41.215.527	-11,7
8446	Dokuma tezgahları (makineleri)	14.694.756	24.587.354	67,3	20.309.732	17.824.186	-12,2
8448	Yardımcı tekstil makine, cihazları ve aksam-parçalar	21.515.162	21.566.780	0,2	17.258.019	14.844.171	-14,0
8447	Örgü tezgahları, gipür, tül, dantela, file imali makine, cihazları	25.246.982	18.677.854	-26,0	15.282.396	21.992.656	43,9
8452	Dikiş makineleri, mobilyaları, iğneleri, aksam-parçaları	19.423.424	16.759.134	-13,7	13.209.887	9.424.626	-28,7
8449	Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları	313.261	4.233.489	1.251,4	4.229.712	77.026	-98,2
8444	Dokuma maddelerinden lif imal eden, dokuyan, kesen makineler	4.379.186	2.235.266	-49,0	1.893.031	1.796.050	-5,1
	TOPLAM	238.567.312	270.952.280	13,6	216.012.137	181.316.744	-16,1

Kaynak: TÜİK

2007-2008 yılları Ocak-Aralık döneminde ihracat artış oranı açısından, ilk sırada %1.251,4 ile “Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları” kalemi yer almış, bu kalemi %105,5 ile “Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler” ve %67,3 artış oranı ile “Dokuma tezgahları” takip etmiştir.

2009 yılı ilk üç çeyreğinde ise ihracatımız, 2008 yılı aynı dönemine göre %16,1 oranında azalmıştır. Söz konusu dönemde, 8447 pozisyonunda tanımlı “örgü tezgahları, gipür, tül, dantela, file imali makine, cihazları” haricinde tüm pozisyonların ihracatında düşüş kaydedilmiştir.

Ülkelere Göre Sektör İhracatı \$ (2008 yılına göre değer sıralı)

ÜLKE	ÜLKE ADI	(OCAK - ARALIK)			(OCAK - EYLÜL)		
		2007	2008	Değişim %	2008	2009	Değişim %
1	MISIR	20.213.550	23.593.877	16,7	20.828.860	13.562.808	-34,9
2	BANGLADEŞ	14.831.812	21.119.092	42,4	16.608.890	11.167.923	-32,8
3	ALMANYA	23.131.461	21.101.175	-8,8	14.643.224	6.705.787	-54,2
4	ETİYOPYA	660.080	16.284.391	2.367,0	16.279.295	18.830.958	15,7
5	ÖZBEKİSTAN	14.953.721	16.061.675	7,4	10.398.361	13.568.144	30,5
6	HİNDİSTAN	20.407.775	13.060.513	-36,0	10.898.033	14.350.805	31,7
7	İRAN	11.334.747	12.642.844	11,5	10.965.266	11.457.378	4,5
8	İNGİLTERE	8.792.471	12.544.329	42,7	9.172.730	8.123.375	-11,4
9	Ç.H.C.	4.040.896	12.495.733	209,2	10.836.044	2.203.482	-79,7

10	FRANSA	8.881.053	10.058.987	13,3	6.548.398	4.166.609	-36,4
11	SURİYE	7.314.306	8.692.897	18,8	7.752.646	7.440.878	-4,0
12	RUSYA	5.497.203	8.073.697	46,9	6.858.448	10.748.495	56,7
13	BELÇİKA	7.041.527	6.619.967	-6,0	5.545.327	3.492.009	-37,0
14	İTALYA	4.382.492	5.911.955	34,9	4.833.125	2.067.630	-57,2
15	TÜRKMENİSTAN	3.654.424	5.880.978	60,9	3.905.397	2.524.199	-35,4
16	İSPANYA	5.937.260	5.154.803	-13,2	3.572.294	2.252.704	-36,9
17	IRAK	1.587.498	3.465.069	118,3	3.171.618	1.130.995	-64,3
18	İSRAİL	1.510.632	3.242.468	114,6	2.344.615	452.859	-80,7
19	A.B.D.	3.888.997	3.089.120	-20,6	2.451.721	2.102.511	-14,2
20	AZERBAYCAN	3.223.604	3.071.979	-4,7	2.552.901	1.306.250	-48,8
	DİĞER	67.281.803	58.786.731	-12,6	45.844.944	43.660.945	-4,8
	TOPLAM	238.567.312	270.952.280	13,6	216.012.137	181.316.744	-16,1

Kaynak: TÜİK

Tekstil ve Konfeksiyon Makineleri sektörü 2008 yılı ihracatımızda Mısır'ın 23,6 milyon \$ ile birinci konumda yer aldığı, bu ülkeyi 21,1 milyon \$ ile Bangladeş ve Almanya'nın takip ettiği görülmektedir. Sektörde en büyük ithalatçı konumunda olan Çin ise Türkiye'nin sektör ihracatında 9. sırada yer almıştır. Sektör, 2008 yılında (serbest bölgeler dahil olmak üzere) 131 ülkeye ürün ihraç etmiştir.

2008 yılında sektör ihracatımızda en büyük payı alan ilk 20 ülke arasında ihracat artışı esas alındığında; yaklaşık 25 kat artış ile Etiyopya'nın ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bu ülkeyi %209,2 artış oranı ile Çin ve %118,3 artış oranı ile Irak takip etmiştir. Söz konusu dönemde ihracatımızda en büyük düşüş ise Hindistan'da(%36,0) gerçekleşmiştir.

2008 yılı Ocak-Aralık döneminde ihracatımızda ilk 20 sırayı alan ülkeler, 2008-2009 yılları Ocak-Eylül döneminde incelendiğinde; ihracatımızda artış kaydedilenlerin sırasıyla Rusya, Hindistan, Özbekistan, Etiyopya ve İran olduğu, diğerlerine yapılan ihracatımızın ise düştüğü gözlemlenmektedir.

2.2. İTHALAT

2007 yılında 1.795,8 milyon \$ değerinde sektör ürünü ithal eden ülkemizin, 2008 yılında genel makine ve aksamaları ithalatı çok az da olsa(%0,2) artmasına rağmen, tekstil ve konfeksiyon makineleri ithalatı %41,4 oranında azalmış ve 1.051,7 milyon \$ seviyesine gerilemiştir.

Türkiye'nin 2008 yılında ithal ettiği tekstil ve konfeksiyon makineleri, G.T.İ.P. bazında incelendiğinde; 211,7 milyon \$ ile birinci sırada "lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler" kaleminin yer aldığı, bu ürünü 195,2 milyon \$ ile "örgü tezgahları, gipür, tül, dantela, file imali makine, cihazları" ve 161,7 milyon \$ ile "dokuma tezgahları" grubunun izlediği görülmektedir.

**Türkiye'nin G.T.İ.P. Bazında Tekstil ve Konfeksiyon Makineleri İthalatı \$
(2008 yılına göre değer sıralı)**

G.T.İ.P.	G.T.İ.P. TANIMI	(OCAK - ARALIK)			(OCAK - EYLÜL)		
		2007	2008	Değişim %	2008	2009	Değişim %
8445	Lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler	675.834.099	211.651.099	-68,7	178.146.140	26.461.628	-85,1
8447	Örgü tezgahları, gipür, tül, dantela, file imali makine, cihazları	292.295.392	195.176.841	-33,2	167.682.714	40.087.894	-76,1
8446	Dokuma tezgahları (makinelere)	208.692.417	161.687.819	-22,5	142.167.391	23.466.952	-83,5
8448	Yardımcı tekstil makine, cihazları ve aksam-parçalar	212.733.200	155.441.194	-26,9	128.944.751	68.899.003	-46,6
8451	Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütöleme makine ve cihazları	199.338.223	149.816.116	-24,8	120.093.023	56.042.632	-53,3
8452	Dikiş makineleri, mobilyaları, iğneleri, aksam-parçaları	147.912.991	108.625.230	-26,6	89.277.348	36.955.612	-58,6
8444	Dokuma maddelerinden lif imal eden, dokuyan, kesen makineler	54.493.443	42.824.943	-21,4	29.941.606	18.805.220	-37,2
8449	Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları	4.548.277	26.431.890	481,1	25.418.232	5.104.450	-79,9
	TOPLAM	1.795.848.042	1.051.655.132	-41,4	881.671.205	275.823.391	-68,7

Kaynak: TÜİK Verileri

2008 yılı Ocak-Aralık dönemi sektör ithalatında %481,1 ile sadece “Keçe, mensucat imal makinelerinin aksam, parçaları” kaleminde artış kaydedilmiştir. En çok azalış görülen kalemler ise sırasıyla; “lifleri hazırlayan, iplik üreten-hazırlayan makineler” (%68,7), “örgü tezgahları, gipür, tül, dantela, file imali makine, cihazları”(33,2) ve “yardımcı tekstil makine, cihazları ve aksam-parçalar”(26,9) olmuştur.

2009 yılının ilk üç çeyreğinde ithalatımızda önemli ölçüde(%68,7) azalış kaydedilmiştir. Söz konusu dönemde artış görülen bir pozisyon bulunmamaktadır.

Ülkelere Göre Sektör İthalatı \$ (2008 yılına göre değer sıralı)

ÜLKE	ÜLKE ADI	(OCAK - ARALIK)			OCAK - EYLÜL		
		2007	2008	Değişim %	2008	2009	Değişim %
1	ALMANYA	673.784.130	286.016.271	-57,6	245.857.199	76.335.436	-69,0
2	İTALYA	271.641.524	141.900.590	-47,8	121.737.149	47.395.663	-61,1
3	İSVİÇRE	259.635.163	126.041.784	-51,5	97.140.472	17.954.272	-81,5
4	BELÇİKA	86.242.038	120.081.228	39,2	102.107.584	16.552.363	-83,8
5	JAPONYA	126.585.919	101.587.609	-19,7	85.732.726	26.987.451	-68,5
6	Ç.H.C.	122.216.869	85.235.276	-30,3	68.235.290	22.416.356	-67,1
7	FRANSA	72.355.231	52.797.652	-27,0	46.757.850	10.152.662	-78,3
8	G. KORE	44.249.874	42.678.096	-3,6	38.524.481	9.265.258	-75,9
9	TAYVAN	27.470.174	20.646.862	-24,8	17.190.744	5.805.042	-66,2
10	ÇEK CUM.	24.448.834	12.849.735	-47,4	10.221.136	4.416.829	-56,8
11	AVUSTURYA	20.446.541	12.464.075	-39,0	10.548.928	8.073.987	-23,5
12	A.B.D.	15.400.056	11.181.420	-27,4	9.260.959	6.759.991	-27,0
13	İSPANYA	12.335.028	6.474.413	-47,5	5.410.338	6.870.322	27,0
14	POLONYA	2.240.014	6.405.918	186,0	3.030.146	5.426.676	79,1

15	HİNDİSTAN	8.082.516	5.328.826	-34,1	4.506.581	2.975.930	-34,0
16	İNGİLTERE	6.167.398	5.201.104	-15,7	4.692.331	1.370.673	-70,8
17	KANADA	1.251.441	1.944.745	55,4	349.564	411.051	17,6
18	HOLLANDA	2.470.194	1.335.720	-45,9	1.020.275	931.445	-8,7
19	DANİMARKA	1.095.193	1.223.051	11,7	985.429	217.102	-78,0
20	İSVEÇ	1.495.205	1.066.198	-28,7	966.150	740.597	-23,3
	DİĞER	16.234.700	9.194.559	-43,4	7.395.873	4.764.285	-35,6
	TOPLAM	1.795.848.042	1.051.655.132	-41,4	881.671.205	275.823.391	-68,7

Kaynak:TÜİK

2008 yılında sektör ürünleri ithalatımızda önemli yer tutan ülkeler arasında ilk üç sırayı Almanya (286 milyon \$), İtalya (141,9 milyon \$) ve İsviçre(126 milyon \$) almıştır.

2008 yılı ithalatımızda artış oranları esas alındığında; %186 ile Polonya'nın ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Polonya'yı %55,4 artış oranı ile Kanada, %39,2 ile Belçika ve %11,7 ile Danimarka takip etmiş, diğer önemli ülkelerin tamamında düşüş kaydedilmiştir. İthalatımızda en büyük düşüş görülen ülke ise %57,6 ile Almanya olmuştur.

2009 yılı ilk üç çeyreğinde sadece Polonya, İspanya ve Kanada'dan yaptığımız ithalat artmıştır.

DEĞERLENDİRME

2008 yılında Türkiye'nin tekstil ve konfeksiyon makineleri sektör ihracatı %13,6 oranında artarken, ithalatı %41,4 oranında azalmıştır. Aynı yıl ülkemizin makine ve aksamaları sektörünün tamamının gerçekleştirdiği ihracat içinde yaklaşık olarak %2,5, ithalat içinde ise %4,5 pay alan sektörün söz konusu dönemde dış ticaret açığı %49,9 azalmış ve 780,7 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir.

2009 yılı Ocak-Eylül dönemi ihracatımızda, önceki yıllardan süregelen artış yerini %16,1 oranında azalmaya bırakmış, ithalatımızdaki azalış ise hız kazanarak %68,7 oranına yükselmiştir. Söz konusu dönemde, dış ticaret açığı %85,8 azalarak 94,5 milyon \$'a, dış ticaret hacmi de %58,4 azalarak 457,1 milyon \$'a gerilemiştir.

Türkiye'nin Tekstil ve Konfeksiyon Makineleri Dış Ticareti (\$)

	(OCAK - ARALIK)			(OCAK - EYLÜL)		
	2007	2008	Değişim %	2008	2009	Değişim %
İhracat	238.567.312	270.952.280	13,6	216.012.137	181.316.744	-16,1
İthalat	1.795.848.042	1.051.655.132	-41,4	881.671.205	275.823.391	-68,7
Fark	-1.557.280.730	-780.702.852	-49,9	-665.659.068	-94.506.647	-85,8
Toplam	2.034.415.354	1.322.607.412	-35,0	1.097.683.342	457.140.135	-58,4

Tekstil ve konfeksiyon makineleri ithalatımızın finansal kriz nedeniyle çok büyük oranda gerilediği, tekstil ve konfeksiyon sektöründe yatırımların durma noktasına geldiği görülmektedir.

Dış ticaret yapısı incelendiğinde, tekstil ve konfeksiyon sektörünün ihtiyaç duyduğu makineler bakımından dışa bağımlı olduğu ve son döneme kadar çok büyük miktarda dış ticaret açığı verildiği görülmektedir. Ancak bu sonuç, ülkemizin ihtiyacı karşılayacak düzeyde makine üretmediği anlamına gelmemektedir.

Alıcıların rakip ülkeler tarafından uzun vadeli kredi ile finanse edilmeleri, ancak bu imkanın ülkemizde olmaması hem yurt içi satış hem de ihracatın artırılmasında büyük engel teşkil etmektedir. Yeni pazarlarda bankacılık ve nakliye alanlarında yaşanan sorunlara çözüm bulunması uluslararası piyasalarda rekabet gücünün artırılması bakımından önem taşımaktadır.

Global markalar için fason imalat yaparak büyük tecrübe kazanan tekstil ve konfeksiyon sektörümüz markalaşma yolunda önemli mesafe kat etmiş olup ürettiği yüksek katma değerli ürünlere yurt içi ve yurt dışı talep devam etmektedir. Ancak, yükselen üretim maliyetleri nedeniyle sektörün emek yoğun yapısı üreticilerimizin rekabet gücünü azaltmakta ve sonuç olarak makine sektörü de olumsuz etkilenmektedir.

Türkiye’de tekstil makineleri ve aksamı üretimi yapan yaklaşık 1000 adet üretici ve bu sektörde çalışan yaklaşık 8.000 kişi vardır. Türk firmalarının yüksek mühendislik becerileri, üretim esnekliği, ürün geliştirme ve adaptasyon yetenekleri ile satış sonrası hizmetler gibi faktörlere verdikleri önem, Türk yapımı tekstil makineleri ve ekipmanı ihracatının artan oranda devamını ve yeni pazarlara girişlerini sağlayacaktır.

Kaynaklar

-Türkiye İstatistik Kurumu

-İGEME

-International Trade Center(ITC) www.trademap.org